

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 487/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho prerokoval návrh [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokácia GYŐRFI s.r.o., Francisciho 271/11, Tornaľa, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/61/24/K z 27. júna 2024 a takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia v návrhu

1. Ústavnému súdu bol 18. septembra 2024 doručený návrh [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľka“) na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/61/24/K z 27. júna 2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“). Navrhovateľka sa domáha zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci výboru na ďalšie konanie.
2. Z návrhu a jeho príloh vyplýva, že navrhovateľka vykonávala verejnú funkciu primátorky mesta [REDACTED] v období rokov 2018 až 2022, pričom funkčné obdobie výkonu tejto verejnej funkcie jej uplynulo 25. novembra 2022.
3. Výbor uznesením č. 120 z 23. apríla 2024 začal proti navrhovateľke konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona z dôvodu, že mala opomenúť svoju povinnosť v lehote 30 dní po uplynutí jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona. Navrhovateľka mala povinnosť podať písomné oznámenie do 27. decembra 2023, pričom oznámenie podala až 20. marca 2024.

4. Navrhovateľka sa k uzneseniu o začatí konania vyjadrila listom z 28. mája 2024, v ktorom uviedla, že si je vedomá svojho pochybenia. Na svoju obranu uviedla, že k pochybeniu z jej strany došlo z objektívnych príčin, ktoré boli zapríčinené rodinnou situáciou, v ktorej sa ocitla, po smrti manžela a rodiča ostala sama, bez blízkych príbuzných a jej nepriaznivým zdravotným stavom. Z tejto situácie vyplynula aj skutočnosť, že opätovne nekandidovala za primátorku. Je jej ľúto vzniknutej situácie a je pripravená niesť plnú zodpovednosť.

5. Výbor napadnutým rozhodnutím rozhodol, že navrhovateľka nepodala oznámenie podľa čl. 8 ústavného zákona v lehote stanovenej v tomto článku, teda porušila povinnosť ustanovenú v čl. 8 ods. 5 ústavného zákona, a uložil jej v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. c) a s čl. 9 ods. 16 ústavného zákona pokutu vo výške 12 446,40 eur, ktorú je povinná uhradiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Navrhovateľka argumentuje, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nezákonné a v tomto kontexte uvádza, že povinnosť podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona je daná len za predpokladu kumulatívneho splnenia zákonných podmienok stanovených v čl. 8 ods. 1 ústavného zákona.

7. Navrhovateľka nespochybňuje fakt, že bola verejnou funkcionárkou (prvá podmienka), uvádza však, že v jej prípade nebola naplnená druhá podmienka, ktorou je rozhodovacia činnosť verejného funkcionára (čl. 8 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu), podľa ktorej sa povinnosť podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona vzťahuje len na verejného funkcionára, „*ktorý v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie rozhodol o poskytnutí štátnej pomoci alebo o poskytnutí alebo povolení inej podpory, výhod alebo odpustenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo z individuálnych právnych aktov fyzickým osobám alebo právnickým osobám*“.

8. Navrhovateľka zastáva názor, že jej povinnosť podať oznámenie nikdy nevznikla, keďže zo znenia čl. 8 ods. 5 ústavného zákona vyplýva, že verejný funkcionár je v oznámení povinný uviesť, u ktorých osôb bol zamestnaný, v ktorých právnických osobách bol členom orgánu a s ktorými osobami uzatvoril zmluvy. Zo znenia predmetného ustanovenia nevyplýva, že obsahom oznámenia má byť informácia o tom, že verejný funkcionár u žiadnych takýchto osôb činnosť nevykonával a že so žiadnou takouto osobou zmluvu uzatvorenú nemal. Zo znenia teda nevyplýva, že funkcionár je povinný podať aj tzv. „*nulové*“ oznámenie.

9. Navrhovateľka tiež poukazuje na to, že výbor pri skúmaní druhej podmienky na vznik povinnosti podať oznámenie, ktorou je, že v rozhodnom čase rozhodovala vo vzťahu k osobám spôsobom predpokladaným ústavným zákonom, vychádzal z listu súčasnej primátorky mesta [REDAKOVANÉ] č. PÚ-12742/208/2024-MHE z 21. mája 2024, ktorá len všeobecne konštatovala, že navrhovateľka spĺňa kritériá uvedené v žiadosti výboru, pričom neuvádza žiadne bližšie skutkové zistenia.

10. Podľa názoru navrhovateľky prijatím napadnutého rozhodnutia a uložením pokuty aj napriek skutočnosti, že pre prijatie takéhoto rozhodnutia neboli splnené podmienky stanovené v čl. 8 ods. 1 ústavného zákona, došlo k zásahu do jej základného práva na vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy.

II. Posúdenie vecí ústavným súdom

11. Ústavný súd vo veciach týkajúcich sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

12. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

13. Podľa čl. 2 ods. 1 písm. p) ústavného zákona sa tento ústavný zákon vzťahuje na primátorov miest.

14. Podľa čl. 8 ods. 1 ústavného zákona verejnemu funkcionárovi podľa čl. 2 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), j) až m), o), p), r), u) až z), ktorý v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie rozhodol o poskytnutí štátnej pomoci alebo o poskytnutí alebo povolení inej podpory, výhod alebo odpustenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo z individuálnych právnych aktov fyzickým osobám alebo právnickým osobám, sa počas jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie zakazuje

a) byť zamestnaný v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu u tých osôb, ak je jeho mesačná odmena v tomto zamestnaní vyššia ako 10-násobok minimálnej mzdy,

b) byť členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu tých osôb,

c) byť spoločníkom, členom alebo akcionárom tých osôb,

d) mať uzatvorenú zmluvu o prokúre, mandátnu zmluvu, komisionársku zmluvu, zmluvu o sprostredkovaní, zmluvu o obchodnom zastúpení, zmluvu o tichom spoločenstve alebo darovaciu zmluvu s týmito osobami,

e) mať uzatvorenú zmluvu, ktorej obsahom je oprávnenie konať v mene tých osôb.

15. Podľa čl. 8 ods. 2 ústavného zákona sa zákaz podľa odseku 1 vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorého rozhodnutie alebo súhlas bol nevyhnutnou podmienkou na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1. Ak bolo rozhodnutie alebo súhlas vydaný kolektívnym orgánom, vzťahuje sa zákaz na každého verejného funkcionára, ktorý bol členom tohto kolektívneho orgánu a ktorý hlasoval za toto rozhodnutie alebo súhlas.

16. V súlade s čl. 8 ods. 3 ústavného zákona zákaz podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorý

a) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie uzatvoril v mene obstarávateľa zmluvu s uchádzačom vo verejnom obstarávaní vykonanom nadlimitnou metódou alebo podlimitnou metódou alebo

b) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie vykonával zriaďovateľskú pôsobnosť voči právnickým osobám.

17. Podľa čl. 8 ods. 4 ústavného zákona orgán, ktorému sa odovzdávajú oznámenia podľa čl. 7 ods. 5, môže rozhodnúť o udelení výnimky zo zákazov podľa odsekov 1 až 3. Výnimku možno udeliť, ak je zrejmé, že taký zákaz je neprimeraný vzhľadom na povahu konania podľa odsekov 1 až 3. Udelenie výnimky je tento orgán povinný odôvodniť a spolu s odôvodnením zverejniť spôsobom podľa čl. 7 ods. 8.

18. Podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona verejný funkcionár podľa odseku 1 je povinný do 30 dní po uplynutí jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie,

a) u ktorých osôb bol zamestnaný v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,

b) v ktorej právnickej osobe bol členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu,

c) ktorých právnických osôb sa stal členom, akcionárom alebo spoločníkom,

d) s ktorými osobami uzatvoril zmluvy podľa odseku 1 písm. d) alebo písm. e).

19. V súlade s § 234 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predmet tohto konania, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, je jednoznačne obmedzený výlučne na posúdenie toho, či v konkrétnych okolnostiach veci je napadnuté rozhodnutie výboru pre nezlučiteľnosť funkcií v súlade s ústavou a ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, pričom ústavný súd prihliada len na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd. S prihliadnutím na uvedené sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu zameral na preskúmanie, či možno námietky navrhovateľky považovať za opodstatnené.

20. Navrhovateľka prvou námietkou tvrdí, že nemala povinnosť podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keďže v relevantnom čase (počas výkonu verejnej funkcie) nerozhodovala o veciach uvedených v čl. 8 ods. 1 ústavného zákona.

21. Vo vzťahu k prvej námietke sa ústavný súd už vyjadril vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 100/07, v ktorej okrem iného zdôraznil, že

«... verejný funkcionár podľa osobitného ustanovenia čl. 8 ods. 1 ústavného zákona je vymedzený nielen funkciou, ale aj ďalšou skutočnosťou, a síce tou (o čom svedčí aj veta začínajúca vzťažným zámenom „ktorý“), že v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie rozhodol o poskytnutí alebo povolení inej podpory, výhod alebo odpustenia povinností vyplývajúcich

zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo z individuálnych právnych aktov fyzickým osobám, t. j. aj podielom na taxatívne uvedenej rozhodovacej činnosti. So zreteľom na túto skutočnosť sú koncipované aj zákazy formulované v čl. 8 ods. 1 písm. a) až e) ústavného zákona.

Účelom povinnosti uloženej v čl. 8 ods. 5 ústavného zákona je umožniť výboru výkon kontroly (nad dodržiavaním zákazov) vo vzťahu k takto vymedzeným verejným funkcionárom s ohľadom na uplatnenie nevyvrátiteľnej domnienky o znalosti vyhláseného ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (uverejnený 18. júna 2004 a účinný od 1. októbra 2004) zo strany verejných funkcionárov, ktorých sa tento ústavný zákon týka (teda aj vo vzťahu k navrhovateľovi; v zmysle § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

Výbor vydal uznesenie podľa označeného ústavného zákona a jeho príslušných ustanovení voči osobe, ktorú je potrebné považovať za verejného funkcionára na účely čl. 8 ústavného zákona, a teda za osobu, ktorá bola povinná podať oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona, v ktorom by buď deklarovala absenciu podmienky uvedenej v čl. 8 ods. 1 až 3 ústavného zákona (t. j. že v období dvoch rokov nerozhodovala o skutočnostiach taxatívne vymedzených v tomto odseku), alebo by podľa čl. 8 ods. 5 písm. a) až d) deklarovala úroveň dodržiavania zákazov uložených čl. 8 ods. 1 písm. a) až e) spolu s prípadnou žiadosťou o udelenie výnimky z týchto zákazov vzhľadom na neprimeranosť zákazu so zreteľom na povahu konania podľa čl. 8 ods. 1 až 3 ústavného zákona.» (m. m. sp. zn. II. ÚS 205/2012).

22. Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci navrhovateľky postupovať inak ako vo svojej doterajšej judikatúre (sp. zn. II. ÚS 483/2018, sp. zn. I. ÚS 154/2019, sp. zn. II. ÚS 248/2021).

23. V posudzovanom prípade navrhovateľka mala nepochybne povinnosť podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona, keďže v predchádzajúcom období vykonávala verejnú funkciu podľa čl. 2 ods. 1 písm. p) ústavného zákona a jej povinnosťou bolo v písomnom oznámení deklarovať skutočnosti vyplývajúce z dikcie čl. 8 ods. 1 až 3 tohto ústavného zákona, resp. s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci (ako sama navrhovateľka uvádza) deklarovať absenciu podmienky uvedenej v čl. 8 ods. 1 až 3 ústavného zákona, t. j. že v období dvoch rokov nerozhodovala o skutočnostiach taxatívne vymedzených v tomto odseku. Z uvedeného dôvodu v prípade, ak výbor pre nezlučiteľnosť funkcií vo veci navrhovateľky vychádzal pri interpretácii jej povinnosti podať písomné oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu z doterajšej judikatúry ústavného súdu, nemožno považovať prvú námietku navrhovateľky za opodstatnenú (m. m. IV. ÚS 635/2012).

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a jednoznačne formulovanú povinnosť podať písomné oznámenie po skončení výkonu verejnej funkcie v súlade s čl. 8 ods. 5 ústavného zákona je neopodstatnená aj druhá námietka sťažovateľky.

25. Povinnosťou navrhovateľky bolo v konkrétnych okolnostiach veci deklarovať absenciu podmienky uvedenej v čl. 8 ods. 1 až 3 ústavného zákona (t. j. že v období dvoch rokov nerozhodovala o taxatívne vymedzených skutočnostiach).

26. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí

preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017, II. ÚS 183/2021).

27. Ústavný súd poukazuje na to, že navrhovateľka v konaní pred výborom, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, žiadnym spôsobom nespochybnila svoje postavenie funkcionárky podľa čl. 8 ods. 1 ústavného zákona a povinnosť podať oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona, naopak, nesplnenie tejto povinnosti v liste adresovanom výboru oľutovala, priznala si pochybenie, ospravedlnila ho subjektívnymi dôvodmi a podala oznámenie dodatočne.

28. Z uvedeného vyplýva, že výbor považoval za nespornú otázku, že navrhovateľka je verejnou funkcionárkou podľa čl. 8 ods. 1 ústavného zákona, a preto námietku sťažovateľky, že výbor nedostatočne zistil skutkový stav, keď vychádzal len z listu súčasnej primátorky a vo svojom rozhodnutí neuviedol, „*kedy, ktorým osobám a aké benefity som privolila*“, ústavný súd považuje za účelový.

29. Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že argumentácia navrhovateľky smerujúca proti napadnutému rozhodnutiu je do istej miery účelová a nie je dôvodná, teda nezakladá také dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prípadnom prijatí návrhu na ďalšie konanie. Návrh navrhovateľky ako celok preto odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2024

Peter Molnár
predseda senátu